

Integraal afwegingskader

Onderbouwing voor het actualiseren van de juridische regels Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

Datum

31 januari 2025

Contactpersoon

J. Oomkens
jeroen.oomkens@waternet.nl

Onderwerp

Onderbouwing voor de aanpassing van juridische regels

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord.....	3
2.	Beleid voor het actualiseren van de Waterschapsverordening	4
3.	Waarom actualisatie van de regelgeving?	6
4.	Gezond water.....	8
5.	Voldoende water	14
6.	Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?	19
7.	Wat zijn de gevolgen voor de omgeving?	21
8.	Monitoring en evaluatie	23

Leeswijzer

Dit document onderbouwt de actualisatie van de Waterschapsverordening van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (Waterschapsverordening). De wijzigingen dragen bij aan het beschermen van het waterbelang en een toekomstbestendig watersysteem.

Wat vind je waar?

- **Hoofdstuk 1-3:** Achtergrond en reden voor actualisatie.
 - **Hoofdstuk 4-5:** Wijzigingen in regelgeving:
 - Gezond water: Strengere regels voor lozingen, beheer van peilafwijkingen en bescherming van waterkwaliteit.
 - Voldoende water: Aanpassing normen voor neerslag, vergunningen voor verharding en waterbergingseisen.
 - **Hoofdstuk 6-7:** Impact op de omgeving.
 - **Hoofdstuk 8:** Monitoring en evaluatie van de nieuwe regels.
-

1. Voorwoord

Het Integraal afwegingskader is de verantwoording en onderbouwing van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (het waterschap) voor de aanpassing van de juridische regels.

Het Beleidskompas¹ voor beleid en regelgeving is een landelijke werkwijze die een integrale aanpak biedt bij de voorbereiding van beleid en regelgeving. Het waterschap heeft het interne proces van regelbeheer² verrijkt met deze werkwijze om op gestructureerde manier alle relevante beslisinformatie in beeld te brengen om de voorgestelde regelwijzigingen te onderbouwen. Daarbij is de generatietoets onderdeel van de werkwijze om afwentelen op de toekomst te voorkomen.

De beslismomenten op de inhoud vinden plaats bij vaststelling van het participatieplan, voor de inspraak, en bij het vaststellen van de (ontwerp) wijzigingen in de waterschapsregelgeving. Het Integraal afwegingskader is daarbij een geschikt hulpmiddel om beleid en regelgeving goed onderbouwd, doelmatig en toekomstbestendig te houden. Het toepassen van het Beleidskompas vereist gedetailleerde informatie waarvoor veel expertise nodig is o.a. op het gebied van ecologische en chemische waterkwaliteit van zowel binnen als buiten het waterschap. Daarbij zijn de belanghebbenden uit de omgeving, de mensen die daar wonen en werken, een belangrijke bron van informatie.

Dit Integraal afwegingskader bevat de onderbouwing voor de eerste ronde – Tranche 1a – van het actualiseren van de Waterschapsverordening.

¹ Het Beleidskompas is ontstaan uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (het IAK) [Beleidskompas | Kenniscentrum voor beleid en regelgeving \(kcbr.nl\)](#)

² Het doel van regelbeheer is dat de juridische regels en werkingsgebieden in de waterschapsverordening en de toepasbare regels in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) actueel zijn. Dit uitgangspunt is bestuurlijk vastgelegd in paragraaf 3.1 van het Waterbeheerprogramma Amstel, Gooi en Vecht 2022-2027.

2. Beleid voor het actualiseren van de Waterschapsverordening

Het beleid en de regelgeving van het waterschap moet bijdragen aan het behalen van de doelstellingen die gelden voor het waterschap op grond van de Omgevingswet. De Omgevingswet vereist dat het waterschap beleid in een waterbeheerprogramma opneemt waarbij draagvlak essentieel is. Het beleid in het Waterbeheerprogramma Amstel, Gooi en Vecht (Waterbeheerprogramma) is concreet omschreven en is onderverdeeld in drie thema's, ook wel effecten genoemd. Voor de effecten gezond water (GW), voldoende water (VW) en waterveiligheid (WV) staan ook doelstellingen omschreven als resultaten, zie Figuur 1.

Grondslag	Effect	Resultaat	Activiteit
Bkl Art 8.22 Voorkom waterschaartste en vervuiling functies watersysteem	Voldoende water	Het watersysteem is op orde en toekomst-bestendig	Reguleren gebruik en onderhoud volgens verordening VW-A1.5
Bkl Art 8.22 Voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen	Waterveiligheid	Overstroming voorkomen	Reguleren gebruik en onderhoud volgens verordening WV-A1.3
Bkl Art 8.22 Beschermen en verbeteren ecologische kwaliteit watersystemen	Gezond water	Goede waterkwaliteit	Reguleren gebruik en onderhoud volgens verordening GW-A1.6

Figuur 1 Effectsturing in relatie tot juridische regels van waterschap Amstel, Gooi en Vecht (WBP 2022-2027)

De grondslagen voor de omschreven effecten zijn terug te vinden in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) onder de Omgevingswet.

Omgevingswet en Wet Verbeteren participatie decentrale overheid	Bestuur en maatschappij	De omgeving staat centraal in ons handelen, nu en in de toekomst	Effectief samenwerken en participeren in watergerelateerde maatschappelijk Opgaven BM-A1.1
---	-------------------------	--	---

Figuur 2 Doelstelling Bestuur en maatschappelijk (WBP 2022-2027)

Het wijzigen van regels is geen doel op zichzelf, en om de opportuniteit (mogelijke aanleiding) te toetsen, wordt volgens de plan-do-check-act-cyclus beoordeeld of de juridische regels en de aanverwante beleidsregels *actueel – ofwel doelmatig en toekomstbestig* – zijn om de beoogde resultaten te halen. Er is ook een doelstelling 'Bestuur en maatschappij' van toepassing, namelijk een samenwerkend waterschap, zie Figuur 2.

Integraal afwegingskader

Datum
31 januari 2025

In aanvulling op het staande beleid in het Waterbeheerprogramma zijn de volgende doelstellingen voor de aanpassing van de juridische regels van toepassing:

Pagina
5 van 23

- niet afwentelen op toekomstige generaties;
- regie hebben en houden in het belang van die thema's waar maatschappelijke ontwikkelingen afhankelijk zijn van het watersysteem.

3. Waarom actualisatie van de regelgeving?

Het waterschap is verantwoordelijk voor de zorg van het watersysteem in het beheergebied. Het watersysteem bestaat uit de oppervlaktewateren en het grondwater, maar ook bergingsgebieden en waterkeringen met ondersteunende waterstaatkundige kunstwerken, zoals sluizen, stuwen en duikers. Het waterschap heeft op basis van Omgevingswet en de Waterschapswet de plicht om de belangen van het watersysteem te beschermen tegen activiteiten die negatieve gevolgen hebben, of kunnen hebben. Om de belangen van het watersysteem te beschermen hebben de waterschappen verschillende juridische regels waaronder de Waterschapsverordening. In de Waterschapsverordening staan juridische regels met als oogmerk het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het vervullen van maatschappelijke functies door het watersysteem.

Inhoudelijke aanpassingen van de regelgeving door de tijd

De Keur 2017 is het laatste moment dat de juridische regels van het waterschap inhoudelijk zijn aangepast. De aanpassingen voor de Keur 2019 zijn voornamelijk gericht op het voldoen aan de Omgevingswet, waarbij meer ruimte is gecreëerd voor activiteiten van initiatiefnemers. De Omgevingswet en de Waterschapsverordening zijn beide op 1 januari 2024 in werking getreden. Bij deze overgang is ervoor gekozen om inhoudelijke wijzigingen achterwege te laten. Het waterschap heeft dus geruime tijd ervaring met de naleving van juridische regels in de geest van de Omgevingswet. En het waterschap heeft ook geruime tijd de juridische regels niet geactualiseerd, terwijl er wel maatschappelijk ontwikkelingen zijn, een toenemende druk op waterkwaliteit, en gevolgen van klimaatverandering en verstedelijking. Tezamen is dit de aanleiding om de Waterschapsverordening te actualiseren.

Richting de toekomst

De 1^e tranche van actualiseren is het begin van een terugkomend proces richting een toekomstbestendige Waterschapsverordening die optimaal bijdraagt aan de bescherming van de belangen van ons watersysteem en de omgeving. De aanpassingen zijn eerder vastgesteld bij de start van participatie voor Tranche 1 ³. Om een herkenbare structuur aan te houden zijn de aanpassingen opgedeeld volgens de hoofdthema's in het Waterbeheerprogramma, namelijk: gezond water, voldoende water en waterveiligheid⁴.

De uitwerking van de aanpassingen en de opbrengst van participatie heeft ertoe geleid dat de aanpassingen voor gezond water in twee delen wordt aangeboden voor. Dit Integraal afwegingskader gaat over Tranche 1a. Hier komt een deel van het thema gezond water en alle onderwerpen over voldoende water aan bod. De overige onderwerpen van het thema Gezond water worden eind 2025 verwacht om vrij te geven voor inspraak, Dit heet Tranche 1b.

³ BBV24.0098 - Actualisatie juridische regels AGV – Fase 1 van 3: Vrijgave participatie

⁴ Waterveiligheid is geen onderdeel van dit integraal afwegingskader. Na het vaststellen van de ontwerp Waterschapsverordening met de onderwerpen die nu worden behandeld, zal in de nieuwe actualisatieronde waterveiligheid mogelijk onderdeel zijn van de lijst met voorstellen. Dit zal medio 2026 plaatsvinden.

Integraal afwegingskader

Datum
31 januari 2025

Weergave

Er is gekozen voor een gestructureerde weergave per onderwerp die bijdraagt aan de uitlegbaarheid van de wijzigingen:

Pagina
7 van 23

- a) *Wat zijn de huidige juridische regels?*
 - Juridische regels die nu van toepassing zijn voor het desbetreffende onderwerp.
- b) *Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?*
 - Hier wordt uitgelegd welke ontwikkelingen het waterschap ziet in de omgeving die van invloed zijn op de belangen van het watersysteem.
- c) *Wat is de gewenste wijziging en waarom?*
 - Op basis van de ontwikkelingen en de doelmatigheid van de huidige regels stelt het waterschap voor om de regelgeving aan te passen.
- d) *Wat is de impact op de omgeving, en het waterschap?*
 - De opbrengst van het participatieproces en de inzichten van experts zijn verwerkt om de impact en eventuele uitvoerbaarheid te beschrijven.
- e) *Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?*
 - Proportionaliteit geeft inzicht in de belangen van burgers, bedrijven en overheden. Het laat zien dat het waterschap op een eerlijke manier de belangen afweegt met oog voor de gevolgen van de wijzigingen van de juridische regels.

4. Gezond water

De opgaven voor gezond water zijn voor het waterschap aanzienlijk. Deze opgave beperkt zich niet alleen tot ons eigen waterschap^{5 6 7}, maar speelt ook prominent bij vele belanghebbenden, zowel lokaal, regionaal, landelijk^{8 9}, als Europees. Voor het Algemeen bestuur (Ab) is de Kaderrichtlijn Water (KRW) een belangrijk thema. De KRW is een Europese richtlijn die door alle lidstaten wettelijk is verankerd met als doel: eind 2027 schoon en gezond water in Europa. Dat is niet vrijblijvend, want het niet halen van de KRW-doelen kan een breed scala aan consequenties hebben voor het Rijk, de provincies, en de waterschappen^{10 11}. Daarom wordt er in eerste instantie ingezet op aanpassing van juridische regels ten behoeve van de KRW. Naast de aanpassingen van de Waterschapsverordening en de beleidsregels die in dit Integraal afwegingskader worden besproken, gaat het in de nabije toekomst ook om aanpassingen aan de Onderhoudskeur Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

De volgende wijzigingen van de regels voor gezond water worden voorgesteld, conform onderwerpen die zijn vrijgegeven voor inspraak.

Gezond water

Lozingen

Lozingen als gevolg van grondwateronttrekking

a. Wat zijn de juridische regels?

In de huidige waterschapsverordening (artikel 2.40) wordt het lozen van onttrokken grondwater op oppervlaktewater zonder vergunning toegestaan. De inhoudelijke regels voor lozingen als gevolg van grondwateronttrekkingen staan in artikel 3.59 t/m 3.61. In deze regels wordt onderscheid gemaakt tussen 1) lozingen als gevolg van bodem- en grondwatersaneringen en 2) lozingen als gevolg van ontwatering. Voor de eerste categorie geldt een relatief uitgebreide set van emissiegrenswaarden, toegespitst op stoffen die vaak aan de orde zijn bij een sanering. Bij deze categorie wordt onderscheid gemaakt tussen lozingen op aangewezen en niet-aangewezen oppervlaktewaterlichamen. De aangewezen wateren zijn een aantal grotere oppervlaktewaterlichamen, die ook vaak tot de KRW-waterlichamen behoren. Bij de lozingen als gevolg van ontwatering gaat het doorgaans om onttrekkingen die plaatsvinden om de grondwaterstand tijdelijk te verlagen. Bijvoorbeeld voor de aanleg van een bouwwerk zoals een kelder of de aanleg van ondergrondse leidingen. Voor deze categorie lozingen geldt alleen een vastgestelde emissiegrenswaarde voor opgeloste stoffen en visuele verontreinigingen. In de huidige beleidsregels zijn nog geen regels opgenomen voor lozingen in het algemeen en grondwaterlozingen in het bijzonder.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig?

Door het beperkte aantal emissiegrenswaarden, en de afwezigheid van adequate beleidsregels voor (grondwater)lozingen, is het mogelijk dat er bij een grondwaterlozing grote hoeveelheden stoffen worden geloosd, die nadelige effecten hebben op de chemische en ecologische kwaliteit. Het gaat daarbij om stoffen die giftig kunnen zijn (zoals kwik en ammonium), voedingsstoffen (zoals fosfor) en stoffen die de leefomgeving voor flora en fauna verslechteren (zoals chloride en opgeloste bestanddelen). In ons beheergebied vinden per jaar honderden grondwaterlozingen plaats. Vooral op locaties waar (historische) bodemverontreiniging bekend is kunnen de nadelige gevolgen groot zijn. Daardoor zijn de huidige regels niet toereikend. Actualisatie is daarom nodig.

⁵ Waterkracht (2023)- [Coalitieakkoord Waterschap Amstel, Gooi en Vecht](#)

⁶ Er alles aan gedaan hebben (2023) Rapportage en advies rekenkamer commissie aan het Algemeen bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht - BBV23.0331

⁷ AGV Implementatieplan KRW (2023) - BBV22.0314

⁸ Goed water goed geregeld – [Raad voor de leefomgeving en infrastructuur \(rli.nl\)](#)

⁹ Tweede kamer: vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat (2023) [Rondetafelgesprek Kaderrichtlijn Water](#)

¹⁰ KRW-assessment waterschappen regio Rijn-West Juridische QuickScan: KRW-doelbereik waterschappen in de regio Rijn-West: de basis op orde (2024)

¹¹ Verzoek Tweede Kamer aan Europese Commissie voor aanpassing Kaderrichtlijn Water (2024) [Kamerbrief](#)

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

Artikel 2.40 wordt aangepast zodat de vergunningplicht geldt voor elk type oppervlaktewater, zowel KRW-water als Overig-water. Deze vergunningplicht is van toepassing op grote hoeveelheden grondwater of voor een lange duur.

Daarnaast blijven de meeste lozingsactiviteiten gewoon meldingsplichtig. Onder de vergunningplichtige grens, binnen de melding, zijn de ecologische gevolgen beperkt mits men voldoet aan de aangescherpte lozingsnormen.

Voor de meldingsplichtige grondwaterlozingen worden in artikel 3.59 (specifieke zorgplicht) eisen gesteld ten aanzien van debietmeting, kwaliteitsmonitoring en zuiveringstechnische voorzieningen. Daarnaast zijn er een aantal strengere en aanvullende emissiegrenswaarden van toepassing voor meldingsplichtige grondwaterlozingen. Voor saneringen zijn er grenswaarden toegevoegd (PAK's) of aangescherpt (kwik) om geheel in overeenstemming te zijn met de grenswaarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit gaat met name om de separate PAK's (Polycyclische koolwaterstoffen) die in de oude situatie al onder de sommatie van PAK-analyse viel. Voor saneringen zijn er momenteel geen parameters opgenomen die van invloed zijn op de Ecologische Sleutelfactoren en bepalend zijn voor de ecologische waterkwaliteit. Voor het lozen tijdens ontwatering geldt nu alleen nog maar het gehalte aan onopgeloste bestanddelen en het afwezig zijn van visuele verontreinigingen. Die laatste leidt tot onduidelijkheid in de uitvoering en handhaving. Voor ontwatering geldt ook dat er geen andere parameters zijn opgenomen die van invloed zijn op de Ecologische Sleutelfactoren en bepalend voor de ecologische waterkwaliteit. Zowel voor saneringen als voor ontwateringen zijn er daarom extra parameters (ammonium en zuurstofgehalte) opgenomen die bepalend zijn voor de ecologische waterkwaliteit. Enerzijds om de zuurstofhuishouding van het ontvangende oppervlaktewater op orde te houden en anderzijds om de toxiciteit en de vermisting (met fosfor en stikstof) te voorkomen.

Voor de vergunningplichtige lozingen, waaronder grondwaterlozingen, is in de beleidsregels een nieuw hoofdstuk 17 opgenomen. De lozingsregels zijn een aanvulling op de algemene regels uit het (landelijke) Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Deze aanpassingen voor grondwaterlozingen leiden tot meer duidelijkheid voor de omgeving, maar ook voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Nadelige gevolgen voor de chemische en ecologische kwaliteit kunnen daardoor worden beperkt.

Beleidsregel 17.1 beschrijft de algemene voorwaarden voor vergunningplichtige lozingsactiviteiten. Deze zijn gebaseerd op de Richtlijn industriële emissies en veehouderijen (Rie), Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de Waterschapsverordening. In de toelichting van beleidsregel 17.1 wordt ingegaan op de beschikbare en voorgeschreven zuiveringstechnische technieken. Beleidsregel 17.2 bevat regels voor het lozen van grondwater bij ontwatering, en saneringen.

Voor vergunningplichtige grondwaterlozingen worden emissiegrenswaarden vastgesteld door het waterschap. Bij het vaststellen van die emissiegrenswaarden houdt het waterschap rekening met de landelijke emissiegrenswaarden die staan vermeld in het Bkl en de fysische chemische parameters die van invloed zijn op de ecologische sleutelfactoren. Ook houdt het waterschap rekening met de lozingssituatie (aard, hoeveelheid, zuiveringstechnische werken) en de lokale omstandigheden zoals de huidige waterkwaliteit, de grootte van het ontvangend water en de waterkwaliteitsdoelen.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

De verwachting is dat degene die deze specifieke wateractiviteit wil uitvoeren te maken kan krijgen met extra kosten. Dat komt doordat er in veel gevallen meer onderzoek nodig is naar de te lozen stoffen, en omdat er betere zuiveringstechnische voorzieningen nodig zijn. De noodzakelijke zuiveringstechnische voorzieningen maken gebruik van algemeen geaccepteerde en goed toepasbare technieken. De emissiegrenswaarden zijn alle goed te behalen. Naar verwachting zal alleen in uiterste gevallen een vergunning moeten worden geweigerd. De noodzaak om duidelijkere en uitgebreidere regels voor lozingen als gevolg van grondwateronttrekkingen in te voeren ten behoeve van de bescherming van de chemische en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater weegt op tegen de gevraagde inspanning om verontreiniging te voorkomen. Afhankelijk van het type en de mate van verontreiniging nemen de kosten toe voor degene die de lozingsactiviteit onderneemt. Heeft men een vergunning nodig voor het onttrekken van een bepaalde hoeveelheid grondwater dan is dat ook meteen

Gezond water

een vergunningplichtige activiteit voor het lozen daarvan. Op deze wijze leidt dit niet tot extra lozingsvergunningen, alleen tot extra lozingsplichtige activiteiten in dezelfde vergunning. Een vergunning schrijven duurt daarom mogelijk iets langer. De handhaafbaarheid verandert niet te opzichte van de reguliere situatie.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

De aanpassing van deze regel is noodzakelijk omdat de huidige toelating van grondwaterlozingen negatieve gevolgen heeft voor de chemische en ecologische waterkwaliteit. Dat is in strijd met nationale en internationale wetgeving. De aangepaste eisen voor lozingen worden gezien als redelijk want er zijn voldoende technieken om het water te zuiveren. Ook zijn de vergunningplichtige hoeveelheden afgestemd op de hoeveelheden van een vergunningplichtige onttrekkingsvergunning.

Voorkomen te veel inlaatwater

KRW-maatregel: voorkomen van "Lekke polders" - update van het werkingsgebied peilafwijkingengebieden

a. Wat zijn de juridische regels?

Artikel 3.46 van de Waterschapsverordening bevat een specifieke zorgplicht die erop wijst dat gebruikers in peilafwijkingengebieden verantwoordelijk zijn voor de bediening en onderhoud. De peilafwijkingengebieden zijn vastgelegd middels een werkingsgebied (een van de informatieobjecten in Bijlage 1 bij de Waterschapsverordening).

In ons beheergebied liggen ongeveer 2.500 adressen met een zogeheten hoogwatervoorziening. Dat is een klein gebied waar het peil hoger is dan het peilgebied waar het op afwatert (de polder). Deze peilafwijkingengebieden zijn opgenomen als werkingsgebied in de Waterschapsverordening. De hoogwatervoorziening is vaak niet van het waterschap, maar van en voor de gebruikers. Bijvoorbeeld gebruikers met een houtenpaalfundering hebben een aanzienlijk belang bij een op hun fundering afgestemd peilbeheer. Artikel 3.46 van de Waterschapsverordening bevat een specifieke zorgplicht die erop wijst dat gebruikers in peilafwijkingengebieden verantwoordelijk zijn voor de bediening. In de praktijk blijkt echter dat veel inlaten altijd openstaan. Dit leidt ertoe dat water van slechte kwaliteit de polders in stroomt. Dat is nadelig voor de ecologische en chemische kwaliteit.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

Het werkingsgebied met aanwezige peilafwijkingengebieden is sinds 2017 niet geactualiseerd. De omgeving is in de tussentijd wel veel veranderd, en (nieuwe) hoogwatervoorzieningen zijn niet compleet in beeld gebracht in het werkingsgebied.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

Het werkingsgebied met peilafwijkingen en hoogwatervoorzieningen wordt geactualiseerd op basis van het beheerdersoordeel. Het gevolg van deze aanpassingen op de kaart is dat meer hoogwatervoorzieningen onder de algemene regels komen te vallen. Het wordt daarmee voor meer belanghebbenden duidelijk wie verantwoordelijk is voor de (juiste) bediening van de inlaat, en voor het juiste waterpeil. Vaak is de perceeleigenaar. Er is geen aanpassingen van Artikel 3.46 van de Waterschapsverordening, alleen het werkingsgebied dat bij dit artikel hoort wordt aangepast.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

De belanghebbenden worden mogelijk onverwacht geconfronteerd met een verplichting om kunstwerken te beheren, waarvan zij zich nog niet bewust waren. Dit kan kosten met zich mee brengen in het geval de hoogwatervoorziening niet functioneert. Om de omgeving te informeren over de verantwoordelijkheden, en het belang van beheer en de juiste bediening is een communicatiestrategie ontwikkeld die in 2025 van start gaat.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

De bediening en het onderhoud van stuwtes in een peilafwijkingengebied is een verantwoordelijkheid en een belang van de omgeving. Ook het waterschap heeft een waterkwaliteitsbelang. De actualisatie van de peilafwijkingengebieden laat op basis van het beheerdersoordeel zien welke gebieden onderdeel zijn van de aanpassing op de kaart. Tenslotte wordt door het waterschap ingezet op communicatie om de omgeving te informeren over de verantwoordelijkheden in een peilafwijkingengebied. Daarnaast staat het waterschap open om in overleg te gaan met de omgeving indien het beheer van een hoogwatervoorziening op moeilijkheden stuit.

Ruimtelijk onderscheid in relatie tot ecologie

Onderscheid helder maken tussen groene oevers en niet-groene oevers

a. Wat zijn de juridische regels?

In artikel 1.1 Begripsbepalingen van de Waterschapsverordening wordt de groene oeverzone gedefinieerd met referentie aan een kaart waarop zones zijn aangegeven in KRW-watervaten en Natura 2000-gebieden. Verschillende artikelen met specifieke zorgplichten over bijvoorbeeld het wijzigen van secundair water (artikel 2.36), steigers en afmeerpalen (artikel 2.36) en beschoeiing (artikel 3.36) refereren aan deze kaart.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

De kaart met groene oeverzones is nu niet als een formeel werkingsgebied (in de zin van de Omgevingswet) aangewezen. Daardoor kan het voor initiatiefnemers die een wateractiviteit willen uitvoeren onduidelijk zijn of dat al dan niet in een groene oeverzone zal plaatsvinden. Door de kaart tot werkingsgebied te maken is het voor initiatiefnemers duidelijk met welke regels zij rekening moeten houden.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

In artikel 1.1 Begripsbepalingen van de Waterschapsverordening wordt de definitie van het begrip groene oeverzone juridisch-technisch aangepast, zodat het begrip op een juiste manier het werkingsgebied beschrijft van de KRW-oppervlaktewaterlichamen en Natura 2000-gebieden. Het werkingsgebied groene oeverzone wordt opgenomen in de Waterschapsverordening.

Het actualiseren van het werkingsgebied geeft duidelijkheid over de exacte ligging van groene oeverzones in het beheergebied voor initiatiefnemers en het waterschap.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

Doordat er geen inhoudelijke wijzigingen van de juridische regels in de Waterschapsverordening zijn, blijft de impact op de omgeving beperkt. Wijzigingen in de kaart kunnen tot gevolg hebben dat voor sommige oevers in de toekomst minder activiteiten worden toegestaan, omdat ze onder het nieuwe werkingsgebied gaan vallen. Dit draagt bij aan een doelmatige bescherming van de ecologische waterkwaliteit.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

Er is voor deze aanpassing geen sprake van een beoordeling op proportionaliteit, omdat het begrip groene oeverzone en de aanverwante kaart sinds 2017 onderdeel zijn van bestaand beleid en regelgeving. Inhoudelijk verandert er niets aan de regels, maar omdat de kaart van de KRW-oppervlaktewaterlichamen is geactualiseerd, krijgen mogelijk meer initiatiefnemers te maken met de regels voor de groene oeverzones.

Lozingen maatwerkregels

Verwijderen van vijf lozingsactiviteiten

a. Wat zijn de juridische regels?

In diverse artikelen van de Waterschapsverordening staan lozingsregels die bij de overgang naar de Omgevingswet zijn opgenomen als onderdeel van de bruidsschat. De bruidsschat bestaat uit lozingsregels uit het oude Activiteitenbesluit die zijn overgeheveld naar onder andere de waterschappen. Sommige onderwerpen zijn destijds bewust dubbel geregeld, zowel in het Bal als via de bruidsschat in de Waterschapsverordening. Dit is gedaan om te zorgen voor goed overgangsrecht voor bestaande afspraken / maatwerksituaties. De waterschappen moeten zelf beoordelen of onder het Activiteitenbesluit maatwerkregels zijn opgesteld. Indien dat niet het geval is, dan kunnen de regels worden geschrapt.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

Voor de beoordeling van de noodzaak voor deze lozingsregels uit de bruidsschat is het waterschap nagegaan of er in het verleden maatwerkbesluiten zijn afgegeven. Er is geconstateerd dat het waterschap dat niet heeft gedaan, en dat daarmee vijf lozingsregels in de Waterschapsverordening overbodig zijn.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

Gezond water

De volgende regels in de Waterschapsverordening zijn overbodig en kunnen worden geschrapt:

- Artikel 2.40 lid 1u, v, w, x, die respectievelijk gaan over het lozen van afvalwater afkomstig van het telen of kweken van gewassen, het lozen van het spoelen van biologisch geteelde gewassen, het lozen van afvalwater afkomstig van het sorteren van biologisch geteelde gewassen, en het lozen van afvalwater afkomstig van het zuiveren van water door omgekeerde osmose of ionenwisselaars voor agrarische activiteiten.
- Uit artikel 3.85 wordt de uitzondering voorgeschreven lozingsroute over lozen bij activiteiten met beton geschrapt.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

Er is geen impact op de omgeving. De regels die worden geschrapt uit de Waterschapsverordening blijven gelden, omdat ze onder de Omgevingswet onderdeel zijn van de algemene regels van het Bal.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

Er is voor deze aanpassing geen sprake van een beoordeling op proportionaliteit, omdat de in de Waterschapsverordening vervallen regels nu vallen onder de algemene regels van het Bal.

Gezond en stabiel watersysteem

Behoud vegetatie en de basis ecologisch gezond watersysteem

a. Wat zijn de juridische regels?

Artikel 1.7 van de Waterschapsverordening beschrijft de oogmerken (doelstellingen) die voor het waterschap van belang zijn. Deze oogmerken zijn overgenomen uit de Omgevingswet. Het waterschap is verantwoordelijk voor het verduidelijken van de samenhang tussen deze oogmerken, zodat een zorgvuldige belangenafweging mogelijk is. De drie oogmerken zijn:

1. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
2. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
3. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

In de Toelichting op Artikel 1.7 in de Waterschapsverordening mist een concrete uitleg over wat wordt verstaan onder beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische waterkwaliteit (oogmerk 2). Ook ontbreekt een toelichting op waarom negatieve gevolgen voor waterkwaliteit niet mogen worden toegestaan en hoe de impact van wateractiviteiten op de chemische en ecologische kwaliteit wordt bepaald.

Door het ontbreken van toelichtingen zijn de regels zowel voor de omgeving als voor het waterschap praktisch moeilijk toepasbaar. Om deze onduidelijkheid weg te nemen is actualisatie nodig.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

In de Algemene toelichting, 1 Taken, doelen, omgevingswaarden en waterbeheerprogramma is informatie opgenomen over de chemische en ecologische doelen voor KRW-oppervlaktewaterlichamen en overige wateren. Deze vormen de belangrijkste basis voor de bescherming van de chemische en ecologische kwaliteit.

In de Artikelsgewijze Toelichting, Artikel 1.7 Oogmerken worden alle drie de oogmerken toegelicht. Toegelicht wordt hoe op basis van de KRW en de Richtlijn prioritaire stoffen, in samenhang gelezen met bijlage III van het Bkl, doelen zijn gesteld voor de chemische kwaliteit. Toegelicht wordt ook wat vanuit de KRW onder de ecologische kwaliteit moet worden verstaan en wat onder nadelige gevolgen voor de ecologische kwaliteit van een KRW-oppervlaktewaterlichaam moet worden verstaan. Ook een activiteit in overige wateren mag geen nadelige gevolgen hebben voor een KRW-oppervlaktewaterlichaam. De nadruk ligt daarbij op het behoud en verbeteren van de vegetatie, omdat vegetatie een graadmeter is waarop de ecologische kwaliteit wordt beoordeeld. Zonder vegetatie is er ook geen leefomgeving voor vis en macrofauna. Ook de aanwezigheid van algen wordt in belangrijke mate door de vegetatie beïnvloed.

In de Artikelsgewijze Toelichting, artikel 1.8 Specifieke zorgplicht, wordt uitgelegd dat nadelige gevolgen door wateractiviteiten voor de ecologische kwaliteit van KRW-waterlichamen

Gezond water

meestal kunnen worden voorkomen door een combinatie van mitigerende en compenserende maatregelen. In het algemeen zal het daarom niet nodig zijn om wateractiviteiten achterwege te laten.

In de Artikelsgewijze Toelichting, artikel 2.35 Oogmerken, zijn alle onderdelen nu van een beknopte toelichting voorzien.

In de Artikelsgewijze Toelichting, artikel 2.36 Specifieke zorgplicht, wordt in meer detail toegelicht hoe de ecologische kwaliteit wordt beschreven aan de hand van de vegetatie, vis, macrofauna, algen en enkele fysisch-chemische parameters. Nadelige gevolgen voor de ecologische kwaliteit worden beoordeeld aan de hand van de Ecologische Sleutelfactoren, die de leefomgeving van flora en fauna bepalen.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

Door deze aanpassingen worden de regels duidelijker en dus beter toepasbaar. De bescherming van waterkwaliteit kan daarmee worden verbeterd. In de praktijk zal dat mogelijk ook betekenen dat de regels als strenger worden beleefd.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

De aanpassing van de Artikelsgewijze Toelichting van artikel 1.7 van de Waterschapsverordening verduidelijkt wat het waterschap bedoelt met het beschermen en verbeteren van de ecologie. Een beoordeling op proportionaliteit is niet aan de orde omdat er geen sprake is van een wijziging van beleid of regels.

Onderwerpen die worden behandeld in Tranche 1b

Het onderstaande overzicht bevat de onderwerpen die nog niet klaar zijn om voor te leggen voor de vrijgave voor inspraak. De inbreng van belanghebbenden tijdens de periode van participatie was zeer waardevol, en er is meer tijd genomen om deze inbreng voor de onderstaande onderwerpen uit te werken voor Tranche 1b.

Borgen ecologische sleutelfactoren bij nieuw te graven water <i>Nieuw oppervlaktewater graven</i>
Wijziging wateren (verbinden, isoleren, dempen, doodlopen) <i>Doodlopende watergangen</i> <i>Isoleren van ecologische analyse gebieden (EAG's)</i> <i>Aanleg van duikers</i>
Bouwwerken op het water en ligplaatsen <i>Objecten zoals steigers in en op water</i>
Wijziging oevers <i>Beschoeiingen</i> <i>Talud minder steil maken</i>
Activiteiten in KRW oppervlakte waterlichamen <i>Vergunningplicht voor alle activiteiten binnen KRW-oppervlaktewaterlichamen</i>

5. Voldoende water

In toenemende mate worden we geconfronteerd met de gevolgen van klimaatverandering en de bijbehorende weersextremen. Zowel op regionaal, landelijk als internationaal niveau¹² is er afgelopen jaren hard gewerkt aan het formuleren van heldere doelstellingen en prestatieafspraken om klimaatbestendige en waterrobuuste gebouwde omgevingen te kunnen realiseren. In Noord-Holland en de Metropoolregio Amsterdam is er een 'Intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw'¹³ vastgesteld en in Zuid-Holland ligt er een 'Convenant Klimaatadaptief Bouwen'¹⁴. Landelijk is de 'Landelijke maatlat voor een groene en klimaatadaptieve gebouwde omgeving'¹⁵ gelanceerd, in navolging van de brief 'Bodem en Water sturend'¹⁶. Terwijl het waterschap zich al ruim tien jaar inzet voor klimaatadaptatie¹⁷ wordt nu een concrete stap gemaakt met een breed gedragen, goede en duidelijke doorvertaling van klimaatadaptieve maatregelen in de Waterschapsverordening. In 2024 heeft het waterschap samengewerkt met zowel de Unie van Waterschappen¹⁸, als omliggende waterschappen om te komen tot gezamenlijke inzichten om klimaatadaptatie integraal op te nemen in de regelgeving¹⁹.

De volgende wijzigingen van de regels voor voldoende water worden voorgesteld.

Voldoende water

Waterschapswerken

Verwijderen van de term planmatig onderhoud uit de Waterschapsverordening

a. Wat zijn de juridische regels?

Op basis van artikel 1.9, tweede lid van de Waterschapsverordening heeft het waterschap bij planmatige (onderhouds)werkzaamheden aan waterstaatswerken een verplichting om een vergunning eigen dienst aan te vragen bij zichzelf en te verlenen aan zichzelf. Het is bedoeld om de omgeving extra rechtsbescherming te bieden, maar ook om de mogelijkheid te bieden om extra invloed uit te oefenen op de uitvoering van deze werkzaamheden.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

Het opnemen van een vergunningplicht bij planmatig onderhoud door het waterschap vloeide niet voort uit de Omgevingswet maar kwam voort uit de gedachte dat de omwonenden bij planmatig onderhoud evenveel hinder kunnen ondervinden als bij aanleg of wijziging van een waterstaatswerk en dat het opnemen van een vergunningplicht rechtsbescherming biedt. Planmatig onderhoud blijft echter juridisch inhoudelijk toch slechts onderhoud waarmee de al bestaande legger-afmetingen van een waterstaatswerk in stand gehouden worden. Bij het planmatig onderhoud wordt er geen wijziging gebracht in de eerder vastgestelde locatie, vorm, afmeting en constructie van het waterstaatswerk. Of en waar sprake is van een waterstaatswerk, ligt dus al vast en kan geen onderwerp zijn van rechtsprocedures. Daarmee is deze vergunningplicht niet doelmatig.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

Het schrappen van de term 'planmatig onderhoud' aan waterstaatswerken uit de

¹² Een nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering (2021) Europese Commissie

¹³ Klimaatbestendige nieuwbouw in MRA en Noord-Holland (2022) [het nieuwe normaal - metropoolregioamsterdam](#)

¹⁴ Klimaatadaptief bouwen (2019) [Provincie Zuid-Holland](#)

¹⁵ Kamerbrief over Landelijke maatlat voor een groene, klimaatadaptieve gebouwde omgeving (2023) [Kamerstuk](#)

¹⁶ Kamerbrief over rol Water en Bodem bij ruimtelijke ordening (2022) [Kamerstuk](#)

¹⁷ Sinds 2014 werkt Waternet namens de gemeente Amsterdam aan het programma Amsterdam Rainproof (nu [weerproof.nl](#))

¹⁸ Water en Bodem sturend en de waterschapsregelgeving: Werken aan een robuust watersysteem met bouwstenen voor de waterschapsverordening (2024)

¹⁹ Samenwerking 'model'-klimaatregels Zuid- en Noord-Hollandse waterschappen Beleidsuitgangspunten, beleidsuitwerking en voorbeeldregels

Voldoende water

Waterschapsverordening en de Richtlijnen Vergunning eigen dienst Amstel, Gooi en Vecht. (Inclusief de vijf verwijzingen die in de Waterschapsverordening staan.)

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

Er is zeer beperkt impact voor de omgeving. De gevolgen zijn beperkt omdat het bij planmatig onderhoud slechts gaat om onderhoud van een bestaand waterstaatswerk waarbij de locatie, de vorm of de afmetingen of de constructie niet wijzigen.

. Voor het waterschap bespaart dit een ondoelmatig vergunningenproces.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

Gezien de geringe impact voor de omgeving en de vergroting van de doelmatigheid voor het waterschap wordt deze wijziging als proportioneel beschouwd.

Waterberging

Maatgevende bui aanpassen in de toelichting van de Waterschapsverordening

a. Wat zijn de juridische regels?

In de Artikelsgewijze Toelichting bij artikel 2.5 van de Waterschapsverordening is de maatgevende bui opgenomen om de omvang van een alternatieve waterberging uit te rekenen. De huidige maatgevende bui van 70 mm/dag is sinds de Keur 2019 niet meer aangepast, en nog gebaseerd op de klimaatscenario's 2014.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

De Noord- en Zuid Hollandse waterschappen zien dat de neerslagstatistieken waarop we ons watersysteem voorbereiden steeds vaker worden ingehaald door de realiteit van het veranderende klimaat. Hierdoor zijn we gedwongen om onze leefomgeving en het watersysteem voortdurend aan te passen aan nieuwe omstandigheden. De landelijke maatlat voor klimaatadaptief bouwen richt zich (voor het thema wateroverlast) op een klimaatscenario met het zichtjaar 2050. Dit is al over 25 jaar. De generatietoets wijst onder andere uit dat het ontwikkelen van gebieden gericht op een norm, die gerelateerd is aan een klimaatscenario en een zichtjaar 2050 onvoldoende toekomstbestendig is. De woonwijken en infrastructuur die we nu bouwen, zullen er over 50 tot 100 jaar nog steeds staan. Ervaring leert dat achteraf aanpassen flink duurder is dan in een keer toekomstbestendig bouwen door voldoende ruimte te reserveren voor water.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

In de Artikelsgewijze Toelichting bij artikel 2.5 van de Waterschapsverordening wordt de omvang van de maatgevende bui aangepast naar een 1-op-100-ontwerpbui met zichtjaar 2100 voor het gehele jaar. De bijhorende rekenwaarde verandert daarmee van 70 mm/dag, naar 122 mm/dag. Dit is gebaseerd op de meest actuele neerslagstatistiek van het KNMI '23 en Stowa²⁰.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

Voor de omgeving betekent de wijziging dat er bij het aanleggen van een alternatieve waterberging hogere eisen worden gesteld. Er wordt meer ruimte gevraagd voor de te realiseren waterberging. De wijziging betekent dat richting de toekomst voldoende ruimte voor water beschikbaar blijft om hemelwater op te vangen, bergen, benutten en af te voeren om wateroverlast te voorkomen. Ten slotte wordt voorkomen dat de pompcapaciteit en inzet van gemalen verder onder druk komen te staan om water af te voeren.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

Met het oog op de toekomst wordt de rekenwaarde voor maatgevende bui aangepast naar zichtjaar 2100. Dit vraagt bij de aanleg van alternatieve waterberging om meer ruimte voor water in de omgeving. Deze ruimte is nodig om wateroverlast te voorkomen. De extra ruimte wordt als uitdaging gezien voor belanghebbenden in de ruimtelijk ordening.

Norm compensatie

Algemene en gebiedsspecifieke oppervlakenormen voor vergunningplichtige gevallen

²⁰ STOWA (2024) Neerslagstatistiek KNMI'23: Neerslagstatistiek, -reeksen en -gebeurtenissen op basis van de knmi'23 klimaatscenario's

a. Wat zijn de juridische regels?

In artikel 2.4 van de Waterschapsverordening staan de regels die voorkomen dat nieuwe verharding van oppervlak leidt tot versnelde afvoer van hemelwater naar het watersysteem. Toename van verharding in de omgeving is het resultaat van bouw- en inrichtingsprojecten en leidt zonder compenserende maatregelen – namelijk het graven van oppervlakte water – tot snellere en grotere peilstijgingen en tijdens sommige neerslagsituaties tot wateroverlast. De huidige regels van het waterschap omschrijven bij welke toename van oppervlakte van verharding een vergunning nodig is. Er is een algemene norm voor compensatie bij verharding, namelijk: bij aanleg van meer dan 5.000 m² verhard oppervlak buiten stedelijk gebied of meer dan 1.000 m² in bestaand of nieuw in te richten stedelijk gebied of glastuinbouwgebied. Het onderscheid tussen de gebieden is een werkingsgebied bij de Waterschapsverordening.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

Maatschappelijke ontwikkelingen zoals woningbouw nemen een vlucht, en sinds 2019 kent Nederland een woningtekort. Analyses van perceelgebruik laten zien dat sinds 1950 sprake is van een constante daling in de gemiddelde perceeloppervlakte. Daartegenover valt het op dat de gemiddelde woonoppervlakte juist stijgt. Gemiddeld is de woonoppervlakte met 21,1% gestegen sinds de jaren vijftig van de twintigste eeuw. Het resultaat is dat het landschap steeds meer versnipperd en verdicht. Het is niet alleen de stedelijke omgeving die verdicht, ook het landelijke gebied kent verdichting van het landschap. Landelijke en regionale trends – op basis van het kadaster en de basisregistratie topografie – laten zien dat gerealiseerd verhard oppervlak als gevolg van bebouwing structureel toeneemt²¹.

Parallel aan deze maatschappelijke ontwikkelingen is er sprake van een veranderend klimaat waarin vaker hevige neerslag met grotere gevolgen voorkomt. Het waterschap volgt samen met de omliggende waterschappen deze ontwikkelingen op de voet, en constateert dat nu het moment is om normen aan te passen om het watersysteem toekomstbestendig²² in te richten. Met deze wijziging in de regelgeving wordt concreet uitvoering gegeven aan de ambities uit het waterbeheerprogramma 2022-2027, en aan de afspraken met onze omgevingspartners om wateroverlast te voorkomen.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

Het waterschap wil de grenswaarde voor het vergunningplichtig verhard oppervlak verlagen van 1.000 m² naar 300 m². Daarnaast zal ook het onderscheid tussen landelijk (5.000 m²) en stedelijk gebied (1.000 m²) vervallen. Dit onderscheid vervalt, omdat elk individueel peilvak op zichzelf het hemelwater moet kunnen verwerken, er tussen peilvakken niet afgewenteld dient te worden, al het water uiteindelijk op dezelfde boezem uitkomt, en verharding als gevolg van bebouwing toeneemt. Deze wijziging volgt een vergelijkbare lijn met omliggende waterschappen^{23 24} die recent hun regelgeving hebben geactualiseerd. Het waterschap heeft gebruikgemaakt van trends gebaseerd op diverse indicatoren²⁵ die laten zien wat de werkelijke gerealiseerde verharding is per provincie is. De meeste gerealiseerde verharding vindt plaats bij projecten vanaf 300m² of meer. Daarom is het voor het waterschap zowel doelmatig als toekomstbestendig om deze oppervlakte als grenswaarde over te nemen. De omliggende waterschappen hanteren grenswaarden die soms lager en soms hoger zijn dan de nu voorgestelde grenswaarde.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

Praktisch betekent het wijzigen van de grenswaarde dat de omgeving eerder rekening moet houden met het watersysteem, omdat bij een kleinere toename van verhard oppervlak compensatie vereist wordt. Het gesprek met diverse belanghebbenden in de omgeving bevestigt enerzijds dat de aanstaande wijziging als effectief wordt gezien om wateroverlast te voorkomen, nu en in de toekomst. Anderzijds zijn er praktische zorgen over de

²¹ CLO (2023). [Bebouwing in het landelijk gebied, 2022](#) (indicator 2206, versie 02, 20 december 2023), www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

²² Samenwerking 'model'-klimaatregels Zuid- en Noord-Hollandse waterschappen Beleidsuitgangspunten, beleidsuitwerking en voorbeeldregels

²³ Delfland: [Richtlijn compensatie verharding | Lokale wet- en regelgeving](#)

²⁴ Zuiderzeeland: [Voornemen tot algehele herziening van de beleidsregel 'compensatie toename verharding en versnelde afvoer'](#)

²⁵ Nieuwenhuizen, W., Zomer, J., Kuiper, P.P., Herwaarden, G.J. van, Alkemade, H., Ammerlaan, R., Hazeu, G.W. en Vittek, M., 2024. Datakwaliteit Monitor Landschap. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 3367. 70 blz.; 40 fig.; 4 tab.; 9 ref

Voldoende water

uitvoerbaarheid, de administratieve lasten en kosten van deze regel, maar ook de toename in bureaucratie.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

Verharding van het oppervlak vermindert de beschikbare ruimte in de omgeving om hemelwater te kunnen infiltreren, bergen, benutten en afvoeren. Om wateroverlast te voorkomen wordt tot op heden de aanleg van extra oppervlaktewater als de meest effectieve manier van compensatie gezien. De aanpassing van de grenswaarde naar 300 m² wordt aangemerkt als doelmatig, omdat er eerder ruimte gevraagd wordt voor lokaal afstromend hemelwater, waardoor wateroverlast in het peilvak en uiteindelijk in de boezem wordt voorkomen. De omgeving zal door de aanpassing vaker in contact met het waterschap komen over ruimtelijke plannen waar verharding van toepassing is. De aanpassing wordt door de agrarische sector als onwenselijk ervaren doordat het extra tijd en geld kost op het moment dat men een verharding wil realiseren.

Waterberging

Functionele omschrijving toevoegen voor alternatieve waterberging

a. Wat zijn de juridische regels?

Artikel 2.5 van de Waterschapsverordening stelt dat wanneer – ter compensatie van verhard oppervlak – de aanleg van open water redelijkerwijs niet mogelijk is, een initiatiefnemer ook alternatieve waterberging kan toepassen. Daarbij moet het effect van de alternatieve waterberging op het oppervlaktewatersysteem gelijk zijn aan compensatie in de vorm van open water.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

Er worden weinig eisen gesteld aan alternatieve waterbergingen, terwijl dit als gevolg van klimaatverandering steeds wenselijker wordt.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

Open waterberging is de meest effectieve vorm van waterberging. In specifieke gevallen is het technisch niet goed mogelijk om openwaterberging te realiseren die aansluit op het watersysteem, bijvoorbeeld vanwege te grote afstand tot het oppervlaktewater, percelenverdeling, of tussenliggende infrastructuur. In dat geval mag de toename aan verhard oppervlak gecompenseerd worden door de aanleg van alternatieve waterberging, mits er minimaal 6% openwaterberging in het peilvak aanwezig is. Dit is opgenomen als nieuw werkingsgebied. Bovendien dient de effectiviteit van de alternatieve waterberging over een langere termijn te zijn geborgd, hetgeen moet worden aangetoond middels een beheer- en onderhoudsplan. De minimale omvang van een alternatieve waterberging is 36,6 m³. Dit is de benodigde waterberging bij de aanleg van 300 m² verharding en wordt gebaseerd op het bergen van een ontwerpbum van 122 mm per 24 uur en verwaarlozing van de gemaalcapaciteit. De lediging van de alternatieve waterberging op het watersysteem mag maximaal gelijk zijn aan de relatieve gemaalcapaciteit van de polder waarin de alternatieve waterberging ligt. Om het functioneren van de alternatieve waterberging blijvend door de tijd te garanderen zal periodiek onderhoud nodig zijn.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

De belangrijkste impact strekt tot het tegengaan van wateroverlast. Voor sommige initiatiefnemers kunnen de eisen voor watercompensatie lastig uitvoerbaar zijn. Niet altijd is hier ruimte voor. In sommige gevallen zal er een beroep moeten worden gedaan op maatwerkafspraken.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

De wijzigingen van de regels geeft meer duidelijkheid over de situaties waarin alternatieve waterberging kan worden toegepast, en de voorwaarden waar deze aan moet voldoen. Gezien de ontwikkelingen waarmee verharding plaatsvindt, en de gevolgen daarvan voor de kans op wateroverlast acht het waterschap deze wijziging proportioneel.

Overstroombaar boezemland

Overstroombaar boezemland mitigeren voor particulieren

Voldoende water

a. Wat zijn de juridische regels?

Conform Beleidsregel 11.8 ophogen / bebouwen van boezemland zijn bepaalde activiteiten in overstroombaar boezemland toegestaan, mits er gecompenseerd wordt. Deze toestemming is nu voorbehouden aan activiteiten die een maatschappelijk belang dienen.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

Als er volledig en juist wordt gecompenseerd voor de desbetreffende activiteit dan is er geen reden de toestemming te beperken tot activiteiten met een maatschappelijk belang.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

De huidige Beleidsregel 11.8 wordt versoepeld, zodat ook particulieren kunnen ontwikkelen in boezemland als zij zorgen voor volledige en juiste compensatie. Er zijn gevallen waar particulieren graag land willen ontwikkelen waar per saldo meer overstroombaar boezemland wordt gerealiseerd. Particulieren kunnen zo bijdragen aan het maatschappelijk belang door uitbreiden of compenseren van overstroombaar boezemland.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

Voor particulieren ontstaat er iets meer ruimte voor activiteiten in overstroombaar boezemland. De situatie doet zich in de praktijk overigens niet heel vaak voor. Voor het waterschap heeft de wijziging niet of nauwelijks impact.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

Door de aanpassing van de beleidsregels kunnen ook particulieren bijdragen aan een groter maatschappelijk belang door land beschikbaar te stellen als overstroombaar boezemland.

Grondwater

Bodemdaling toevoegen als belang van het waterschap

a. Wat zijn de juridische regels?

In de specifieke zorgplicht voor grondwater was in de Keur 2019 het belang van het beperken en voorkomen van bodemdaling benoemd. In de Waterschapsverordening 2024 is bodemdaling zonder aanwijsbare reden niet opgenomen als voorbeeld.

b. Waarom denkt het waterschap dat actualisatie nodig is?

In de specifieke zorgplicht voor grondwater was in de Keur 2019 het belang van het beperken van bodemdaling expliciet als één van de voorbeelden van bij grondwaterbeheer betrokken belangen benoemd. Er is sprake van herstel van een kennelijke omissie bij de overzetting van de Keur 2019 naar de Waterschapsverordening.

c. Wat is de gewenste wijziging en waarom?

De Strategie Bodemdaling²⁶ voorziet in het aanzienlijke belang van het zoveel mogelijk beperken van bodemdaling. De regel die beschrijft bodemdaling in de leefomgeving zoveel mogelijk te beperken wordt opnieuw opgenomen in de Waterschapsverordening.

d. Wat is de impact voor de omgeving en het waterschap?

De impact van deze wijziging is zeer beperkt. In voorkomende gevallen kan het waterschap hiermee duidelijk maken dat het tegengaan van bodemdaling ook een waterschapsbelang is, waarmee bewoners en overheden rekening dienen te houden.

e. Wat is de proportionaliteit van de gewenste wijziging?

Het belang van het voorkomen en beperken van bodemdaling is na de Keur 2019 vervallen als voorbeeld van bij Grondwaterbeheer betrokken belangen in de Waterschapsverordening. Het voorkomen van bodemdaling is zeer uitdagend, daarom wordt in ieder geval het belang om bodemdaling in de leefomgeving zoveel mogelijk te beperken hersteld, en expliciet opgenomen in de toelichting.

²⁶ [BBV180580 Concept strategie bodemdaling](#): Met deze strategie legt waterschap AGV een goede basis om daadwerkelijk aan de slag te gaan met bodemdaling.

6. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft sinds 2019 de juridische regels niet meer veranderd. Sindsdien heeft de omgeving zich snel verder ontwikkeld en zijn de gevolgen voor waterkwaliteit en de impact door klimaatverandering op het watersysteem merkbaar toegenomen. In dit hoofdstuk gaan we in op de volgende vragen:

Is er een taak voor de overheid?

Waterbeheer is een fundamentele kerntaak van de overheid en de waterschappen. Het aanpassen van juridische regels is daarbij een essentieel onderdeel. Uitdagingen ten aanzien van klimaatadaptatie of waterkwaliteit vragen collectieve actie, omdat iedereen - in verschillende mate - nu en in de toekomst -- profiteert van een gezond en veilig watersysteem en goede publieke diensten.

Wat gebeurt er als het waterschap niets doet?

Wanneer het waterschap ervoor kiest om de regelgeving niet te actualiseren dan blijven de huidige juridische regels van kracht. Het niet aanpassen van de Waterschapsverordening zal uiteindelijk leiden tot toenemende problemen met wateroverlast, verdere afname van waterkwaliteit, verlies van biodiversiteit en schade aan ecosystemen. Ofwel, het niet aanpassen van de juridische regels maakt het waterschap minder doelmatig in de uitvoering van haar wettelijke kerntaken, hetgeen het waterschap ook op aangesproken kan worden. Het is een wettelijk taak hier zorgvuldig mee om te gaan.

Wie moet zich aanpassen op welke manier?

Het is voor het waterschap van belang om te begrijpen welke belanghebbenden, gemeenschappen, bedrijven of sectoren worden beïnvloed door (het ontbreken van) aanpassing van de Waterschapsverordening. Feitelijk zal de omgeving zich niet hoeven aanpassen als gevolg van de aanstaande wijzigingen, omdat alles zoals voorheen blijft toegestaan. De voorwaarden waarop sommige activiteiten worden toegestaan, wijzigen wel, waardoor belanghebbenden sneller te maken krijgen met het waterschap.

Zo zullen initiatiefnemers zoals projectontwikkelaars, gemeenten en, de agrarische sector, vaker met het waterschap in contact komen bij ruimtelijke ontwikkeling waar verharding een rol speelt. Wanneer er sprake is van nieuwe verharding, zoals bij de aanleg van infrastructuur, of de bouw van nieuwe woningen en bedrijven dan zal het waterschap, in het belang van het watersysteem, vereisen dat er voldoende oppervlaktewater beschikbaar wordt gemaakt zodat afstromend hemelwater de ruimte heeft. Zo wordt voorkomen dat gevolgen van wateroverlast worden afgewenteld in het beheergebied zoals richting bewoners in laaggelegen gebieden.

Iedereen die in en aan het water recreëert zal ook iets merken van de nieuwe regels van het waterschap. Doelstellingen voor ecologische en chemische waterkwaliteit zijn belangrijk voor een gezond watersysteem, en het waterschap is begonnen om duidelijker te beschrijven wat dat precies inhoudt. De samenhang, en benodigde belangenafweging tussen een gezond watersysteem en het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen is hierbij van primair belang.

Sommige belanghebbenden zullen profijt hebben, zoals bedrijven die in de uitvoering betrokken zijn bij waterbeheer en klimaatadaptatie. Met de wijzigingen die plaatsvinden voor een gezond watersysteem wordt tegemoet gekomen aan 'de stem van de natuur'.

Is er dan mogelijk sprake van ongelijkheid?

Het aanpassen van de regelgeving kan mogelijk leiden tot ongelijke gevolgen voor verschillende bevolkingsgroepen. Kwetsbare gemeenschappen, zoals lage-inkomensgroepen of etnische minderheden, kunnen onevenredig zwaar getroffen worden door bijvoorbeeld overstromingen of verontreinigd water. Een primair doel is om deze ongelijkheid te voorkomen.

Er is door het waterschap geconstateerd dat de voorstellen tot aanpassing van de regelgeving niet leiden tot situaties met ongelijke gevolgen voor de omgeving. De aanpassingen leiden wel tot meer interactie met het waterschap door belanghebbenden die dat doorgaans ook al hebben.

Is niets doen in strijd met grondrechten of Europese of internationale afspraken?

Niets doen (het niet aanpassen van de regels) is niet per se strijdig met grondrechten of internationale verplichtingen. Maar het draagt ook niet bij aan het meer doelmatig uitvoeren van (inter)nationale verplichtingen of aan het VN-Klimaatverdrag of de KRW.

7. Wat zijn de gevolgen voor de omgeving?

Bij het aanpassen van de juridische regels van het waterschap is het essentieel om de gevolgen voor belanghebbenden zorgvuldig te overwegen. Nieuwe regelgeving kan aanzienlijke impact hebben op verschillende partijen binnen beheergebied van het waterschap, waaronder burgers, bedrijven en de overheid zelf. Positieve effecten, zoals verbeterde waterkwaliteit en verhoogde veerkracht tegen klimaatverandering, worden nagestreefd. Tegelijkertijd kunnen ongewenste neveneffecten optreden, zoals toenemende nalevingskosten voor bedrijven of beperkingen op bepaalde activiteiten die van invloed zijn op socio-economische ontwikkeling. Dit kan onder meer inhouden dat er wordt samengewerkt met lokale gemeenschappen en bedrijven om hun behoeften en zorgen te begrijpen en hierop te reageren bij het aanpassen van de juridische regels. Daarnaast is het van belang om voorlichting en ondersteuning te bieden om ervoor te zorgen dat belanghebbenden de nieuwe regels kunnen begrijpen en naleven.

Hieronder is weergegeven welke belanghebbenden inbreng hebben geleverd tijdens de periode van participatie en de totstandkoming van de wijzigingen van de juridische regels en wat er mee is gedaan.

- **Diverse gemeentes** hebben interesse getoond om in gesprek te gaan. Uiteindelijk heeft alleen de gemeente Amsterdam de gelegenheid genomen om werkelijk in gesprek te gaan. Dit is als overwegend positief ervaren, met een aantal nuttige suggesties voor de volgende rondes van actualiseren. De gemeente Amsterdam vindt dat de regels van de Waterschapsverordening kunnen zorgen voor een betere uitvoeringspraktijk, waarin de regels waaraan projecten moeten voldoen vanaf het begin duidelijk en bindend zijn. De planvorming kan dan soepeler verlopen tot aan het verlenen van een omgevingsvergunning water. Eigenlijk kwamen de meeste suggesties en opmerkingen overeen met de voorstellen tot wijziging van de regels.

Tenslotte geeft de gemeente Amsterdam mee dat de regels ook belemmerend werken voor de Amsterdamse projecten. Dit is het geval als de regels niet doelmatig, niet efficiënt of niet (goed) uitvoerbaar of beheerbaar zijn. De uitgebreide reactie van de gemeente Amsterdam is beschikbaar als bijlage.

- Het gesprek met de **agrarische sector**, de LTO Noord, was eveneens constructief met veel diepgang, suggesties en visie. Op hoofdlijnen wordt ervoor gepleit om gebiedsgericht regels te stellen, waardoor er beter rekening gehouden wordt met de belangen van het landelijk gebied. LTO Noord erkent het belang van schoon water en pleit voor een aanpak waarin boeren actief worden betrokken bij het vinden van oplossingen, in plaats van het top-down opleggen van regels. Deze participatie wordt daarom zeer op prijs gesteld en LTO Noord kijkt naar de verdere implementatie hiervan. Er zijn veel raakvlakken geïdentificeerd waar het waterschap overeenstemming vindt met de sector. Ook zijn er kritische geluiden als het gaat om erfverharding, beschoeiing en duikers. Mede op basis van de inbreng is besloten de onderwerpen beschoeiing en duikers nader te bekijken. Deze worden meegenomen in Tranche 1b van de

Integraal afwegingskader

wijziging van de Waterschapsverordening. De uitgebreide reactie van LTO Noord is beschikbaar als bijlage.

Datum
31 januari 2025

Pagina
22 van 23

- De **belangenvereniging van watersport en recreatie** HISWA/RECRON heeft via diverse kanalen schriftelijk gereageerd op de voorstellen van het waterschap. Er zijn grote zorgen geuit dat de voorstellen tot een onwerkbare situatie leiden voor de sector, en er wordt daarom gepleit voor een gebiedsgerichte aanpak. Een nader gesprek met deze belanghebbenden moet nog plaatsvinden, en wordt meegenomen in Tranche 1b. De uitgebreide reactie van HISWA/RECRON is beschikbaar als bijlage.
- Ten slotte hebben er ook gesprekken plaatsgevonden met **externe experts**, en hebben diverse **particulieren** gereageerd via het daartoe bestemde e-mailadres met nuttige suggesties en opmerkingen.

8. Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie geven inzicht in de gevolgen van een voorstel in de praktijk. Door middel van monitoring en evaluatie wordt de effectiviteit en efficiëntie van beleid en regelgeving beoordeeld. Het is belangrijk om al bij de totstandkoming van een voorstel na te denken over de monitoring en evaluatie en wat daarvoor nodig is.

De wijzigingen hebben beperkt effect op de inrichting van het zaakstelsel waarmee het waterschap initiatieven vanuit de omgeving administreert. Zo zal voor de nieuwe regels over lozingen de relevante grenswaarde gedocumenteerd moeten worden. En door de overige wijzigingen zal naar verwachting de omgeving vaker te maken krijgen met het waterschap. De registratie van bijvoorbeeld relevante (emissie)grenswaarde voor lozingen, en de te realiseren oppervlakte als gevolg van verharding leiden vervolgens tot meer toezichtacties.

Op basis van jaarrapportages van VTH wordt inzichtelijk gemaakt wat het effectbereik is op de naleving door toezicht en handhaving van de wijzigingen, en daaropvolgend of eventuele bijsturing nodig is. Deze Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus en de methode om te prioriteren op relevante onderwerpen wordt uitgebreid beschreven in de aanstaande nota Toezicht en Handhaving. Deze nota is eind 2025 gereed.